

Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss

Det finns svensk forskning om vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss. Forskningsresultaten används som underlag i miljökonsekvensbeskrivningar och planerings- och tillståndsprocesser för vindkraft.

Fåglar

Det har varit känt länge att vindkraften kan vara en fara för fåglar. Fågeldödligheten ökar vanligen med verkens storlek, men eftersom större verk producerar mer el så minskar dödligheten i förhållande till installerad effekt och producerad mängd el.

Hur mycket vindkraften påverkar fågelbeståndet beror på hur många fåglar som lever i området där vindkraftverken står. Det främsta sättet att minska vindkraftens negativa påverkan på fåglar är att undvika att bygga på särskilt fågelrika platser. Speciellt sådana platser som fåglarna använder under häckning, övervintring eller rastning under flyttningen. I genomsnitt dödas mellan fem och tio fåglar per vindkraftverk och år. De flesta som dör är vanliga småfåglar.

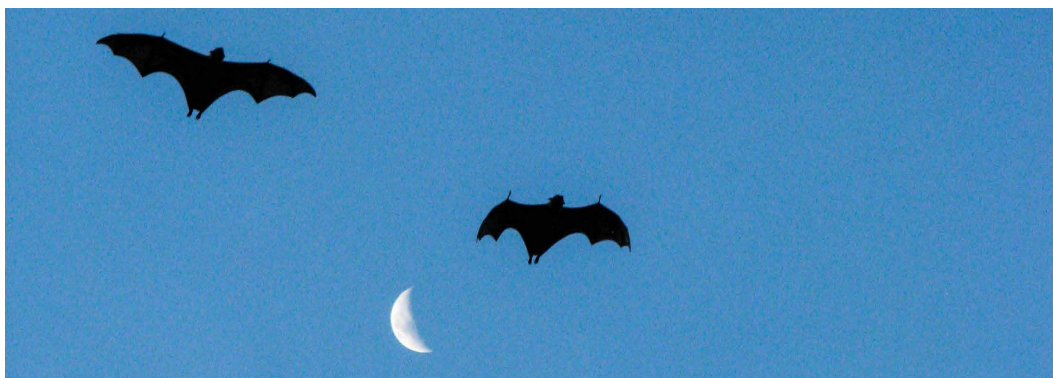
När det gäller större fåglar är det förhållandevis få svanar, gäss och tranor som förolyckas vid vindkraftverk. Rovfåglar, måsar och trutar är däremot orädda, och riskerar att inte uppfatta faran i tid. Fåglar som segelflyger mycket (som örnar, vråkar och glador) lever farligare än arter med annat flygbeteende.

Katter, trafik och fönsterrutor dödar avsevärt många fler fåglar per år än vad vindkraftverk gör.

På platser där det finns stora rovfåglar, exempelvis i närheten av kända boplatser av örnar, är det inte lämpligt att bygga vindkraft.

Ett sätt att skydda rovfåglar är att inrätta skyddszoner där inga vindkraftverk får byggas. I domstol har det utvecklats en praxis där revir av havsörn och kungsörn har ett skyddsavstånd på 2–3 kilometer från boplatser. Skyddszonen är en försiktighetsåtgärd för att möta fridlysningsbestämmelserna för hotade arter.

Hönsfåglar, dalripa och tjäder manövrerar långsamt och har svårare att undvika hinder. Vid dålig sikt eller om de blir skrämde kan de kollidera med viltstängsel, stolpar eller med vindkraftverkens torn. När det gäller nattaktiva fågelarter finns det för närvarande begränsad kunskap om hur de påverkas av vindkraft.

Fladdermöss

Fladdermöss finns över hela Sverige utom i fjällen. Det finns ingen kunskap om hur stora fladdermusbestånden är, och det går därför inte heller att beräkna hur en ökad dödlighet skulle påverka populationen.

Vindkraft dödar fler fladdermöss än fåglar. Undersökningar från Europa och Nordamerika har visat att varje vindkraftverk dödar 10–15 fladdermöss per år i genomsnitt. Det finns inga jämförbara siffror för Sverige. Men det finns möjligheter att med ganska enkla åtgärder begränsa skadorna för fladdermössen.

Den främsta anledningen till att fladdermöss dödas av vindkraftverk är att de träffas av rotorbladen i samband med att de jagar insekter som lockats till kraftverken. Det finns ett samband mellan vindhastighet och förekomst av insekter. Fladdermöss kan flyga högt och jagar mellan vindkraftverken när vindarna är svaga. Nio av tio olyckor sker under lugna, varma nätter från mitten av juli till mitten av september. De fladdermusarter som löper högst risk att dödas av vindkraftverk är de arter som jagar insekter i fria luften.

Mer information hittar du på:
www.energimyndigheten.se/planeraforvindkraft

Det säkraste sättet att skydda fladdermöss från att dödas av vindkraftverk är att stänga av vindkraftverken vid svaga vindar, det vill säga mindre än 6 m/s mätt i rotorhöjd. Med den här typen av åtgärd (som kan användas om det är varmare än 14 grader) förväntas dödsfallen minska med mellan 60 och 90 procent.

Insekter

I samband med forskning om hur fladdermöss påverkas av vindkraftverk har forskare även studerat vindkraftverkens påverkan på insekter. Det finns en svensk studie från 2019 där forskare har mätt antalet insekter som passerar i turbinhöjd. I rapporten finns ett tydligt samband mellan vindhastighet och förekomst av insekter, men det finns mycket lite forskning gjord inom detta område.